

NOVA DOBA

Študijska knjižnica
določ. iztis
Stane celo ... 10 K. — Oglasi za vsak ... mm
višine stolpa ... 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in
zahvale 1 K 50 v. — Posamezna številka stane 1 K.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravišтво Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Še enkrat in zadnjikrat: Rogaška Slatina.

Ker se klerikalno časopisje (»Slovenec« in »Straža«) neprestano zaletava v moze, ki so z resno voljo, ozdraviti razmere v Rog. Slatini, storili vse korake, ki bi naj vedli do tega, ker očita tem možem, da uprizarjajo samo osebno gonjo proti Dolencu, da bi spravili nazaj na to mesto zopet Herga, smo prisiljeni, da klerikalnim obrekovalcem enkrat za vselej zamašimo usta! — objaviti v naslednjem

spomenico.

katero so vsi prizadeti krogi v Rog. Slatini podpisali in izročili predsedstvu deželne vlade. Spomenica strogo stvarno in objektivno razmotriva razmere in na podlagi logičnih zaključkov stavi konkretne predloge.

Evo:

Predsedništvu dež. vlade za Slovenijo

LJUBLJANI.

V pravi ljubezni do demovine, z željo, da koristimo državi, ohranimo ugled državnega podjetja, vzdržimo za narodno zdravje važen zavod na višini in slednjic kot zastopniki gospodarsko prizadetih sporočamo predsedništvu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani svoje pritožbe, pa tudi svoje predloge.

Za vsebino spomenice prevzemamo popolno odgovornost, jamčimo za resničnost vseh točk ter prosimo, da se jo upošteva z isto iskrenostjo, s kakoršno je bila sestavljena.

V neštevilnih člankih so slovenski, hrvaški, srbski in drugi časniki napadali doslej skoraj vse leto zdraviliško upravo v Rog. Slatini. Dasi marsikateroga teh člankov ni vredno omenjati, a množina vseh je morala vendarle učinkovati na javnost, posebno pa na zdraviliške goste. Če iščemo, kje tiči povod nezadovoljnosti, ugotoviti moramo:

V zdravilišču Rog. Slatina se opazuje znaki vidnega nazadovanja in propadanja, kar dokazujejo posebno jasno čez zadnje seziže sem se vedno bolj množijo kritični glasovi znanih poznavateljev zdraviliškega obrata in vidna nezadovoljnost, ter ostre kritike odhajajočih gostov. Zdraviliški gostje so za zdravilišče najvažnejši faktor, njihove želje morajo veljati pri upravi kot ukaz. Pa ravno v tem oziru so bile pritožbe najčeste, ome-

nimo le nekatere.

Nastop zdraviliške uprave je bil v seziji leta 1920 ponesrečen, zdraviliški gostje so bili vsled tega razočarani, deloma užaljeni. Izražali so se proti vsakomur, kdor jih je hotel poslušati, da so zadnjič v tem zdravilišču, čudili so se vladi, ker ne napravi reda. Čudili so se, kako morejo z gosti tako postopati ter jih takorekoč odganjati. Pritoževali so se proti sezijijskim zdraviliškim uslužbencem, ki niso ne glede olike ne stroke izobraženi oz. izšolani ter so nastopali proti gostom nevljudno in prezirljivo. Med preteklo sezijo je uprava nenadoma zvišala vse cene; to netrgovsko in nesolidno postopanje je med gosti vzbudilo mnogo nevolje. Ravno tako so bile upravičene pritožbe radi razsvetljave. Uprava je razsvetlila samo poti k svojim objektom, drugod pa so morali gostje v temi domov, ali pa si svetiti s svečami, dasi so morali istotako plačati zdraviliško takso. Vse te pritožbe so se dan na dan slišale javno, prišle so v časnike. Mesto, da bi zdraviliška uprava vse te pritožbe zbirala, ocenjevala njih opravičenost in odpravila nedostatke, se je reklo, da so to osebnosti, in pustilo vse v nemar. Tu ni prizadeto le državno zdravilišče, ampak še v večjem obsegu domače prebivalstvo, proti kateremu sicer ni bilo pritožb. Eksistenca domačih obrtnikov in hišnih posestnikov je odvisna od napredka zdravilišča. Treba je te nedostatke odpraviti in bodemo ob koncu stavili tozadevne predloge.

Mnogo nevolje vzbuja tudi razpisovanje in oddajanje zdraviliških najemniških prostorov.

Znano je, da se zdraviliški najemniški prostori razpisujejo poljubno, ako za to tudi ni nobenih tehtnih razlogov.

Da ni to v interesu zdravilišča, je jasno, ker rabi vsak najemnik par let, predno spozna težnje, želje in razvade tujakšnih gostov in si uredi temu primerno svoj obrat. Tudi izgleda to razpisovanje najemniških prostorov kot izkoriščanje sedajne stanovanjske bede in kršenje zakona o varstvu najemnika. Da se z zvišanjem, mislimo nereelnim, to je, katerega trgovec reelnim potom ne premore, škoduje zdravilišču v splošnem, je popolnoma logično. Vse te visoke reziže

se bodo v poletnem času prevalele na korusmente, to je na goste. Gost bo toraj slabo postrežen in cena bo visoka. Goto-vo je, da bodo gostje nezadovoljni.

Treba bi bilo posebno v sedajnem času omogočiti najemnikom znižanje cen, ker je, kot znano, trgovska konjunktura prenehala in se bližamo z velikimi koraki onemu času, ko bodo morali trgovci računati s konkurenco in se zadovoljiti z malim dobičkom. Tudi gostje ne bodo prihajali več s tako polnimi mošnjami kot so dohajali prošli dve seziji. Posledice visokih cen bodo nepregledne in znajo katastrofalno uplivati na bodočo sezijo.

Ker nima noben najemnik večletne pogodbe v rokah, se mu ne more zameriti, da ne razširja in ne olepšava svojih lokalov. Pogodba za gotovo dobo let je predpogoj razvijanja in razmaha v trgovini vsakega najemnika. Razvoj in procvit obrti je tukaj na mrtvi točki, kar je gotovo v velikansko škodo zdravilišča. Prejšnja uprava je to uvidevala, prisilila pa najemnike z malo najemnino, da so razvijali svoje obrate do današnje višine. Prospeh zdravilišča je zasluga dosedanjih najemnikov in pa pametne uprave, ki je, kot že zgoraj omenjeno, šla v vsakem oziru na roko najemnikom. Najemniki so važen faktor zdravilišča, ki ga je treba vsepovsod upoštevati. Slabi najemniki — nezadovoljni gostje. Zato pa bi bilo z vso upravičenostjo zahtevati, da podpira uprava najemnike v tem, da morejo nuditi gostom vse najboljše in najceneje; da jih podpira v njih razvijanju, ki bo le prid našemu lepemu zdravilišču. Vsaka druga pot vodi k uničenju istega.

H koncu bodi še omenjeno, da so v zdravilišču konkurenčna podjetja, ki obratujejo v svojih lastnih hišah. Na eni strani torej trgovec z velikansko najemnino, par sto korakov stran trgovec v lastni hiši. Tako je tudi pri restavraciji in pekariji. Da se bo v tem nelogičnem razmerju uničila obrt najemnikov v času izven seziže, je jasno. Na to je treba že danes pomisliti, da slučajno povišanje najemnine donese mogoče trenutni uspeh, ki se pa ubije s tem, da se uniči zdravilišče z visokimi cenami, obrt sama pa — s konkurenčno nezmožnostjo.

Ugovor, da mora podjetje v vrednosti mnogih milijonov donasati primerne čiste dohodke, je pri natančnem in vsestranskem razmotrivanju ničev. Rogaška Slatina družji v sebi dvojje nesorodnih podjetij: zdravilišče in letovišče kot pr-

vo, razpošiljanje zdravilne vode kot drugo. Zdravilišče samo je podjetje javnega blaga in kot tako institucija, katere naj podpira država, ne pa, da hoče od nje tancijskih koristi. Pri današnjih draginskih in valutnih razmerah bode Slatino vendar obiskalo mnogo ljudi vsled zdravniškega nasveta, ki niso preveč založeni z denarjem. Za zabavo pa si bodo bogataši poiskali ceneja letovišča drugje, kjer bodo z njimi ravnali gotovo prijazneje.

Razpošiljanje vode je trgovsko podjetje in je bilo do preobrata glavni in razven ekonomije edini vir dohodkov celega podjetja. Iz prebitkov prometa z vodo je krila uprava vsakoletne sigurne deficite zdraviliškega obrata.

Zdraviliški obrat in promet z vodo imata in smeta imeti le eno skupno: zdravilno vodo, ki je prvemu podlaga, drugemu pa predmet. Pač pa so dobri učinki razposlane vode tehten razlog, da pošiljajo zdravniki bolnike na Slatino k vrelcem samim. Gostje, ki so na Slatini spoznali vrednost vode, je tudi doma ne pogrešajo več radi, jo hočejo imeti in jo zahtevajo povsod. Vsakoletna sezija s tisoči tujcev je torej najvažnejša reklama za promet vode. V dokaz služi dejstvo, da se razpošlje največ vode v pokrajino, od koder pride največ tujcev. Trditi moramo, da je sedajnemu preslabemu prometu z vodo deloma kriva zdraviliška uprava, ki se za to panogo podjetja premoala briga, ali je pa ne razume. Res so težkoče z nabavo steklenic, imamo trošarino in carino, pa če izhajajo in obratujejo mala podjetja brez železniškega tira, s slabo vodo in manjšim ugledom, morala bi Rog. Slatina tembolj, ki ima vse pogoje za uspešno konkurenco.

Slednjič še nekaj o sedajnem ravnanju gosp. Cirila Dolencu. Pribiti moramo, da nima simpatij ne med domačini, pa tudi ne med gosti. Prišel je na Slatino lani sredi seziže, nenadoma brez razpisa. Že poročilo, da je novi mož bivši ravnatelj prisilnice, je vzbudilo mnogo ironičnih opazk, pa tudi nevolje. Takoj po prihodu je razglasil splošno podražanje — pravilno izžemanje; drugače mirni, veseli in brezskrbni gostje so se zbirali v grupah, debatirali ostro in se glasno zgražali nad nereelnostjo podjetja, ki je kar čez noč preklicalo svoje prospekte. Gostje so ga sovražili, predno so ga prav poznali. Ko so pa nastale nerednosti pri ogljikovo-kislih kopelih in ni bila voda za od zdravnikov predpisano srebanje pravo-

Mariborsko kulturno pismo.

Maribor, dne 18. aprila 1921.

Gospod urednik! Danes pa enkrat ne besede o politiki, ker bi Vam rad napisal par besed o našem kulturnem življenju. Začnem kar pri Sokolu. Sokol je doslej v Mariboru najjačše in najagilnejše kulturno društvo. Ima lepo strokovno knjižnico, ki se je člani pridno poslužujejo in celo knjige zalaga in izdaja naš Sokol. Doslej je izdal poleg strokovnih in telovadnih tudi zgodovinske in pripovedne knjige, katere je večinoma vse napisal, oziroma preložil iz češčine v slovenščino župni starosta, brat dr. Pivko in jih — zastoni poklonil mariborskemu Sokolu.

Po zimi je izobraževalni odsek priredil ob sobotah debatne večere, tuhtam zabavne sestanke s predavanji, ki so bili vsi prav dobro obiskani. Župa pa skuša osredotočiti svoje kulturno - prosvetno delo posebno v okrožju izven Maribora in si je zato osnovala posebni prosvetni odsek, ki mu načeluje brat Reisman. Župa pošilja redno svoje predavatelje in govornike k oddaljenim sokolskim dru-

štvom in odsekom in je tudi pri tem delu najmarljivejši starosta dr. Pivko, ki je ravnokar obiskal naša sokolska društva na Koroškem, katere se vsa nenavadno dobro razvijajo. Tam se je n. pr. dogodilo, da so prišli fantje po 3 ure daleč k predavanju dr. Pivka. V splošnem vlada po celi župi zelo čilo življenje in se je ravnokar ustanovil novi Sokol v Dolni Lendavi, prihodnji teden se ustanovi na Pragerskem, pripravlja pa se jih še več.

Predavanj imamo letos v Mariboru izvanredno mnogo. Poleg Sokola prireja zadnji čas stalno predavanja Žensko društvo in mariborski napredni akademiki, tako, da smo imeli včasih kar po dvojje javnih predavanj na teden. Seveda so predavanja večinoma bolj slabo obiskovana, kar pa nič ne škodi, ker vidimo ta pojav po vseh mestih. Resno pač gojijo znanstvo in sploh kulturo le duševni izvoljenci in to zaenkrat zadostuje, ker končno vendar ti v svoji okolici ugodno vplivajo s svojo duševno potenco in delujejo naprej, tako, da se krog duševnih delavcev polagoma vendarle širi. Ko pa bomo prešli sedanjo materijalistično debo, in to menda ne bo dolgo, bo tudi v tem oziru boljše.

Eminentno važen kulturni faktor je

postala po prevratu v Mariboru Glasbena Matica, ki jo je organiziral skladatelj Oskar Dev. Matica naj bi bila nekako torišče našega glazbenega življenja obmejnih Slovencev, ki bi gojila umetno glasbo in petje ter v svoji šoli nudila vsaj toliko, kot prejšnji nemški glazbeni zavod. Matica pa je žal imela nesrečno roko pri nastavljanju učiteljev, ki so zanesli v zavod z osebnim prepričanjem velik nered in tako nismo prišli do nikakih pravih pozitivnih uspehov. Zadnji čas so se te nezdrave razmere nekoliko sanirale in skuša se zamujeno kolikor toliko popraviti. V torek že priredi Matica svoj prvi letošnji orkestralni koncert in upamo na lep uspeh. Tudi njen pevski zbor ni na višini, ker sta se medtem ustanovili še dve drugi pevski družbi in sicer »Drava«, ki ima svoje torišče bolj v Studencih, pa je vendar pobrala dosti dobrih pevcev in se tako moči cepijo. Na drugi strani pa je zopet dobro, da imamo tudi v Studencih svoje kulturno društvo, ki skuša dobiti v svoj krog zlasti tamkajšnje nižje sloje, posebno železničarje.

Svoj pevski zbor ima tudi novo ustanovljeno kulturno društvo beguncev »Jadrana«, katero ima lepe društvene prostore v gostilni poleg Narodnega doma. Ne-

kateri sicer pravijo, da je nepotrebno to vedno separiranje beguncev pri nas in se je radi tega pred časom tudi preprečila ustanovitev posebnega primorskega Sokola v Mariboru. Vendar pa je pri tem upoštevati, da se ljudje, ki imajo tako velike skupne interese, kot naši begunci iz Primorja, vendar najboljše počutje, če so tuhtam skupaj sami med seboj in če v tej skupnosti kulturno res delujejo, more tudi naši skupni stvari »Jadrana« le koristiti. »Jadrana« pa mora seveda res društveno živeti in delati, ker s samim obstojem in prireditvijo izključno zabavnih večerov vzbuja faktično le škodljive, separatistične tendence, ki jih imamo začasno Slovenci več kot dovolj. Čim več društev z delavnimi odbori pa imamo, tem več koristnega dela se izvrši. Društev ni nikoli preveč, ker v vsakem društvu itak dela samo odbor, oziroma samo par odbornikov, čestokrat celo samo eden.

V poletju bomo proslavili v Mariboru za obmejne Slovence velik kulturni dogodek: »Slovanska Čitalnica« bo namreč proslavila svojo 60-letnico. Sicer bo ta ali oni zopet rekel: kaj treba proslavljati Čitalnico, ki se je že davno preživela! Pa tudi to ni res. Preživeli so se samo

g. Dolencu, on pa jih je s svojo prirojeno ali v prejšnji službi pridobljeno osornostjo odpravljaj. Vsak dan je bilo slišati kaj novega. Radi odličnosti prizadetih omemimo samo Dolenceve afere z gospo Krzmanovič, gospodično Stankovič, gospo Riboli in dr. Fönyem. Nevolja je rasla, mnog gost je užaljen za vselej zapustil Slatino. Slednjič je g. Dolenc v svoji nestrpnosti nasprotoval 15. avgusta 1920 sokolski telovadbi na Slatini, katero so posebno srbski gostje veselo pozdravljali. Ravnateljstvo ravnanje se je razvedelo, na poziv nekega beogradskega profesorja so šli gostje v veliki trumi demonstrirati pred ravnateljstvo; g. Dolenc se je skrčil. Morda bi kdo trdil, da skrbi g. Dolenc za dober finančni uspeh. Če bi mu bilo to res pri srcu, ne bi k svojem obilnemu uradniškemu aparatu vtaknil še svoje hčerke, da si že drugim manjka dela. Že iz tega se jasno razvidi, da je glavni pogoj za uspešno sezijo leta 1921, da dobi Slatina novega ravnatelja.

Kljub temu, da je na Slatini mnogo dobrih poznavateljev zdravilišča iz prejšnjih časov, polno interesentov, katerim je procvit zdravilišča bolj pri srcu kakor državnemu uradniku, vendar noče gosp. ravnatelj Dolenc nikogar poslušati, dela le po svoji glavi in svoji trmi. Nikakor ne more deželna vlada zagovarjati, zakaj je izročila tako ogromno premoženje samovoljnemu ravnanju samo enega človeka.

Na podlagi vseh teh izjavaj prostimo in predlagamo:

1. Mesto ravnatelja zdravilišča Rog. Slatina naj se razpiše in definitivno zasede.

2. Sestavi naj se **zdraviliški sosvet**, kakoršne imajo vsa svetovna zdravilišča, da se olajša ravnatelju delo in se mu odvzame odgovornost, iz vseh interesentov in mu določi delokrog. Zdraviliški sosvet sestoji iz:

- a) Zdraviliškega ravnatelja;
- b) zastopnika pol. uprave I. instance;
- c) zastopnika zdraviliških zdravnikov;
- d) zastopnika občine;
- e) zastopnika najemnikov in obrtnikov;
- f) zastopnika lokalnega uradništva;
- g) zastopnika delavcev;
- h) zastopnika zdraviliških gostov.

3. Zdraviliška taksa imej poseben račun in se porablja izključno v svoj namen.

4. Zdraviliški najemniški prostori naj se ne razpisujejo, ako ni za to tehničnih vzrokov.

5. Povišanje najemnine naj se ustavi, če pa se že zvišava, naj se le na višino, ki jo more najemnik realnim potom držati. Predvsem pa je upoštevati ono najemnino, ki jo morejo obratiti držati tudi izven sezije.

6. Zahtevati je večletno pogodbo, ki je predpogoj vsakega delovanja in procvita trgovine in obrti.

7. Ekonomija v izmeri 200 orolov se podredi državnemu kmetiškemu strokovnjaku.

Rog. Slatina, dne 14. marca 1921.

Tako spomenica! Poštena javnost naj sodi, v koliko so drzni izpadi ravnatelja Dolenca v »Slovencu« in drugih klerikalnih listih upravičeni — in tudi, ali je bila upravičena dozdajna kritika v našem in drugih naprednih listih!

rikalnih listih upravičeni — in tudi, ali je bila upravičena dozdajna kritika v našem in drugih naprednih listih!

To je naša zadnja beseda! Spregovoriti pa ima sedaj deželna vlada in sicer s tem, da postavi na ravnateljsko mesto v Slatini sposobnega in odločnega moža. Nesposobni in surovi Dolenc pa mora izginiti!

Klerikalne zmage na papirju.

Časopisni papir je potrpežljiva stvar. Tega se dobro zavedajo naši klerikalci, zato v »Straži«, »Slov. Gospodariju« in »Slovencu« naznanjajo vsemu svetu, ki jih hoče poslušati, da imajo že skoro vse občine v Sloveniji brez voilnega boja v žepu, češ v veliki večini občin so vložene samo liste klerikalne stranke. Konstatirali smo že zadnjič dejstvo, da so klerikalci v neštetih občinah, kjer so se napravile kompromisne liste, zagrešili politično nepoštenost in vložili liste pod imenom svoje stranke. In s tem sedaj varajo javnost.

Drugič: rezultat občinskih volitev se bo sodil po izidu v velikih občinah in ne morda po izidu v občinah, ki imajo komaj po 30—40 volilcev (kakor je veliko takih malih občin v rogaškem, šmarskem in kozjanskem okraju).

Tretjič: številke, ki jih klerikalci servirajo javnosti, so lažnive. Vzemimo samo ljubumerski okraj, ki šteje 56 občin. V 29 občinah so vložene edinstvene kandidatne liste. Le v 2 občinah od teh je prodrla brez volitev SLS, v treh pa SKS. V 8 občinah so klerikalci vložili kompromisne kandidatne liste z naprednimi večinami. V 27 občinah se bo bil pri volitvah še boj med SLS in SKS, s katero slednjo gredo povsod pristaši JDS.

Te številke govore jasno dovolj, kako klerikalci varajo javnost s svojimi papirnimi zmagami. 200 občin — pravi klerikalno časopisje — je v Sloveniji brez boja v klerikalnih rokah, dejansko pa jih imajo kvečemu 20. Naj se ne varajo: pri občinskih volitvah bodo morda tinitam nekoliko popravili številke iz časa volitev v konstituantno, zlasti ker so skoro povsod vlovili kot kaline — kandidate nezavedne naprednjake, ki so se jim iz častihlepija prodali, v celoti pa bodo doživeli tudi pri občinskih volitvah poraz, kakor so ga doživeli takrat. Da se to v polni meri zgodi, k temu pripomoči je povsod dolžnost tudi naših somišljenikov.

Dogodki v Beogradu.

Dr. Lukinič obračuna s klerikalci in Narodnim klubom.

Beograd 18. aprila. V današnji seji je prvi govoril v imenu muslimanskega kluba posl. **Kurbegović**, ki je pač kritiziral, da so muslimani v Bosni dozdaj bili brez zaščite, da pa se nočejo odcepiti od celote in bodo glasovali za ustavo.

Komunist **Marković** po daljših izjavajih o mednarodnem politično-gospodarskem položaju izjavi, da bo njegov

odbor pa je imel knjižnico v najvažnejšem času, skozi celo zimo zaprto, češ da nima prostorov zanj. Istočasno pa je oddal eno svojo dvorano v najem drugemu društvu za mesečnih 20 K, čeprav je sam plačeval za tisto dvorano veliko večjo najemnino in še poleg tega zamenjal svojo glavno nalogo s tem, da je knjižnico zaprl. Čitatelji so radi tega izgubili interes za knjige, tako, da jih je potem po zopetni otvoritvi prihajalo komaj kakih deset v knjižnico. Sedaj pa jih prihaja že zopet toliko, da imamo knjižnico dvakrat na teden odprto in imajo 4 knjižničarji ob uradnih urah polne roke dela, pa tudi sicer še morajo vsak dan opravljati notranjo ureditev knjižnice. Omenjam to obširneje v svarilo društvom, ki imajo morda podobne odbornike, da jih pravočasno opozorijo na njih dolžnost ali pa jih predčasno zamenjajo z boljšimi močmi. Ne trpite v društvih mrti hiše ljudi, ki iščejo v odborništvih samo mesta za svoje častihlepije, ali druge poštranske namene, pa vam s svojo marnostjo uničujejo usreke požrtvovalnih prednikov in s tem še drugim zagrenijo veselje do nesebičnega dela!

klub glasoval proti ustavi. Izjavil je, da smatra revolucijo za edino sredstvo za uvedbo sovjetske republike, vendar pa tudi, da komunisti nočejo prevzeti državne oblasti, dokler ne dobe pri volitvah večine. Glede Rusije izjavi, da ni sovjetska država, ker se še ni upala poseči po mali in srednji posesti. Ko napade ministra dr. Kukovca zaradi uvedbe 10-urnega delavnika v mali obrti, mu ta takoj odgovori, da glede industrijskega delavstva ni bila sprejeta nobena sprememba, da pa se je zdlo vladni nemoralno kaznovati malega obrtnika, ki s svojimi pomočniki in delavci svobodno dogovori, da se bo delalo po 10 ur na dan. Zbornica je dr. Kukovcu burno pritrdjevala.

Glavni dogodek dneva pa je bil govor dr. **Lukiniča**, ki je z originalnimi dokumenti dokazal, kako sta febr. 1920 ob sestavi Protičeve vlade tudi klerikalni in Narodni klub pristala na edinstveno državo z enim parlamentom in enim zakonodajstvom, želeč obenem samoupravo nižjih edinic. O zgodovinskih mejah v dotičnem aktu ni govora. Na podlagi tega dogovora so postali ministri nekateri člani Narodnega kluba in 3 klerikalci. Razkritja so napravila na klerikalce in starčevce zelo neprijeten utis. Končno se je dotaknil dr. Lukinič še kancelparagrafa ter na podlagi slučajev dokazal, da duhovniki res zlorabljajo cerkev v politične svrhe. Tako je navedel ime duhovnika, ki je pridigal, da dr. Lukinič glasuje za ustavo, ker se je prodal Srbom.

Muslimani za ustavo.

Beograd 18. aprila. V večerajšnji seji je muslimanski klub soglasno sklenil, da bo glasoval za ustavo.

Protičev mandat.

Beograd 19. aprila. V današnji seji konstituante je poročevalec verifikacijskega odseka dr. **Mogorović** sporočil, da je odsek odobril ostavko poslanca Protiča in da se poziva na njegovo mesto za poslanca Aleksander Dodič. Nekateri radikalni poslanci so temu ugovarjali, češ da verifikacijski odsek tega ni obravnaval v seji. Da se zadeva reši mirnim potom, so se demokrati in radikali sporazumeli, da se vrne zadeva verifikacijskemu odseku v razpravo in sklepanje.

Draškovičeva demisija odgodena.

Beograd 19. aprila. V današnji seji je ministrski svet sklenil, da Draškovič vodi še začasno nadalje posle ministrstva za notranje zadeve. Draškovič je na to končno pristal.

Politične vesti.

Glede luke Baroš računa italijanska vlada še vedno na popustljivost Jugoslavije. Zahtevala bo, da se vprašanje reši še pred začetkom razmejitvenih del pri Reki. Vprašanje Baroša smatra za neločljivo od vprašanja reške države.

Divjanje lašistov v Italiji še ni ponehalo. Iz Firenze, Benetk, Modene in drugod poročajo o vedno novih napadih na socialiste. Tudi v Reki se pojavljajo. V stanovanje dr. Blažiča, podnačelnika Zanellove stranke, so vrgli bombo, ki je ranila dr. Blažiča na očesu, njegovega otroku pa odtrgala prst na roki. V Trstu so 18. tm. zopet hoteli napasti tiskarno »Edinosti«, kar pa jim je zabranilo vojaštvo in policija.

Zasedba otokov. Dne 18. tm. je ošla naša vojska iz Splita, da zasede otoke Hvar, Vis, Mljet in Korčulo.

Demokratski klub je v svoji seji 17. tm. z ozirom na nečuvence dogodke v Istri ugotovil, da se ne morejo z Italijo vršiti nobena pogajanja, dokler ni razčiščeno vprašanje, ali hoče Italija z Jugoslavijo živeti v miru ne z lepimi besedami, ampak v dejanju.

Mirovno pogodbo s Poljsko in z republiko Daljnega Vzhoda je ratificiral vserski izvrševalni odbor dne 15. tm.

Velike monarhistične demonstracije v Berlinu so se vršile 10. tm. ob priliki pogreba nemške cesarice Avguste Viktorije.

Iz Prekmurja.

V Murski Soboti so otvorili poseben tisk za vojaške analfabe.

Iz Prekmurja poročajo: Zadnje Klekove prekmurske »Novine« so do polovice napolnjene s poročilom o Karlovem povratku na Madžarsko. Natanko opisuje g. Klekl, kako je »kralj« Karl prišel na Madžarsko. Naravnost ginljivo opisuje sprejem pri našem

prevzvišenem škofu somboteljskem, kakor ga Klekl imenuje ter dalje, kako milostno je kralj sprejel celo preprosto kmetско ljudstvo, ki ga je prišlo pozdraviti. Svoje poročilo pa zaključuje: »Vsled tujega pritiska je moral kralj zopet odpotovati, in je še v božjih rokah, kdaj se zopet vrne.« To je napisal v svoj list oni Klekl, ki je poslanec klerikalne stranke za Prekmurje. Začuden se moramo tu vprašati, kje smo, da se taki članki ne zaplenijo.

Mariborske novice.

Obsojena morilca otroka. Poročali smo svoj čas o slučaju, da je vdova Roza Kramaršič s pomočjo ljubimca brivca Apačnika in babice Marije Vele umorila otroka, ki je prišel živ na svet, s tem da so ga polili s špiritom in zažgali. Pri sodni obravnavi te dni je bila Kramaršič, ki je notorična alkoholistka, oproščena; Apačnik pa je dobil 4 mesece, Vele 1 leto težke ječe.

Vlomilci v trgovino Worscheja so že dobili in zaprli. Tudi so našli skoto vse blago, ki je bilo zakopano pri lončarju Mayerju na Pobrežju. Tudi Mayerja so zaprli.

Celjske novice.

Kandidatne liste so že nekaj dni nabite na občinski deski pred magistratom in videti je neprestano večje gručice, ki se zbirajo okoli njih. Že na prvi pogled se priporoča lista JDS, ki je skrbno sestavljena in ne pozna omahljivosti kakor ostale, na katerih so črtana razna imena, kar dokazuje, da so morali voditelji drugih strank potiti krvavo pot, predno so nalovili svoje kaline na listo. Zanimivi so pa tudi razgovori in kritike, ki jih izrečejo dostikrat prav jedernato mimoidoči. Javnost se upravičeno norčuje iz ljudi, ki so na kandidadni listi, a še svojega imena ne znajo pravilno podpisati. Gospodovati hočejo tujemu, javnemu premoženju, a še svojega ne znajo spoštovati in imeti v redu. Mnogo hvale je slišati, da je JDS izbrala odlične može iz vseh stanov in da je postopala odkrito in demokratsko, dočim so druge stranke odrinile svoje vsaj nekoliko zmogljive ljudi na zadnja mesta, na varno pa postavile može, ki imajo zelo pisano preteklost za seboj. »Nacionalna« klerikalna stranka kandidira n. pr. na drugem mestu Janiča, dočim je svojega starega bojovnika in narodnega trgovca Pečnika dala med zadnje namestnike. Najdemo na listah duševne potence najnižje vrste, kar kaže vso neresnost in demagogijo dotične stranke. Volilci! Pomislite dobro, kateri listi oddaste svoj glas! Pri teh volitvah ne gre za republiko in vojsko, ne za vero in bero, tudi ne za obrabljene fraze, ki jih stranke radi vržejo med volilce, gre pa za vaše žepce in za blaginjo vsega celjskega prebivalstva.

Stanovanjsko vprašanje bodo nocoj v Celju v hotelu Union reševali gg. Koren, Leskovšek in Zabkar. Ker smo na rešitvi tega nujnega vprašanja zainteresirani tudi mi, bi človek mislil, da se bo odpravilo tudi našo stranko in njene pristaje na shod. V slogi je uoč in uspeh. To pa se ni zgodilo, iz česar lahko vidi vsakdo, da gre na nocojšnjem rdečkarsko-narodno-socialističnem shodu samo za agitacijo za občinske volitve. Narodni socialisti še doslej niso imeli prilike, pokazati se, zato jim bo mogoče kaka naivna duša verjela, da bodo lahko sezidali ceo vrsto hiš, če bodo izvoljeni v mestni svet celjski. Saj denarja imajo oni in mestna občina dovolj. Njihovi največji zavzniki iz rdečega tabora pa so sedeli vsa ta leta po prevratu v mestnem sosvetu, na vladi in drugod, pa niso mogli proti sili razmer ničesar opraviti. Zakaj torej sedaj ljudi begati? Saj ve v Celju vsak otrok, da stanovanjske mizerije v Celju ne bode konec, če bode župan Koren ali Kolar. Žalostno je, iz narodnega ozira, da so se narodni socialisti podali v družbo socialnih demokratov in jim pomagajo pri hujšanju proti našim narodnim oblastim in v zadnji vrsti tudi proti naši narodni državi. Če človek gleda, kako se v socialističnem taboru zbira cela naša bivša mestna nemškutarja ne radi socialističnih načel, temveč radi tega, ker se jim daje ta svobodne roke za oškodovanje naših narodnih in državnih interesov, mu je žal, da je šel v to družbo tudi narodni Zabkar — najbrž brez dovoljenja onih svojih strankinih pristavev, ki so kedaj čutili v Celju batine nemškutarških, sedaj pa socialističnih elementov.

Premeščenje celiske policije. Te dni je celjski stanovanjski urad na poziv železne vlade začel s premeščanjem policijskega urada iz hotela Skoberne v mestno hišo nasproti okoliški šoli. Premestitev policije je nujna zadeva, ker se vedno ne more delati krivice obrtniku, pa naj se imenuje Peter ali Pavel. Resnica je, da izgubimo s premestitvijo več rodbinskih stanovanj. Pri tem pa nikakor ni prezreti, da je mestna občina dolžna skrbeti za namestitev policije in je mestni svet premestitev vzel na znanje. Policijsko ravnanje potrebuje svojo strah in to dobi sedaj v hiši, ki je last mesta. Konstatiramo še tudi, da so vse stranke, ki se zaradi namestitve policije v tej hiši morajo od tam izseliti, dobile nakazano novo stanovanja brez škode za drugo prebivalstvo, ter da se vsem povrnejo selitveni stroški. To bodi povedano v obzired hujšakojim govoricam, ki se širijo po mestu zlasti od nekaterih socialdemokratskih elementov, ki ne le da niso doslej v zadevi stanovanjskega vprašanja v Celju ničesar pozitivnega storili, ampak so nasprotno delali samo težave in po svojem »zaupniku« skušali prepričati izselitev raznih nemških strank, ki nimajo pri nas ne državljanstva in ne posla.

Žalosten konec socialnodemokratske zabave v Unionu. V nedeljo zvečer je priredilo soc. dem. tamburaško društvo »Svoboda« v hotelu Union zabavo. Ob nastopu policijske ure je prišlo do prepira med nekaterimi udeleženci. Hotelar Martinovič je pristopil in pomirjeval. V tem pa ga je udaril po glavi s težkim svinčenim batom delavec iz Westenov tovarne Fr. Lampret, tako da mu je na čelu prebil kost. Martinovič je ležal vsled težke telesne poškodbe cel dan v nezavesti. Lampreta so zaprli.

Za II. porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Celju je imenovan za predsednika dvornosodni svetnik g. dr. Jos. Kotnik, za namestnike višji dež. sod. svetniki dr. Bračič, dr. Premšhak in dr. Štepančič ter dež. sodni svetnik Levičnik.

Splošno slov. žensko društvo v Celju ponovno vabi k predavanju g. dr. Schwaba v četrtek, 21. tm. ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Predavanje: »O lepoti žene«.

Velika prireditel podružnice »Jugoslov. matice« v Celju. Naša podružnica je že meseca februarja t. l. sklenila, da priredi v nedeljo 5. junija veliko ljudsko veselico in novoizvoljeni podružnični odbor je sinoči to potrdil. Znano pa je, da se je »Jugoslovanska matica« morala lani v lastno škodo in na korist drugim društvom vedno umikati. Včeraj pa je bilo sklenjeno, da se to pod nikakim pogojem ne sme več dogajati. Zato bo novi odbor moral vstrajati pri svojem sklepu ter prav uljudno prositi vsa tukajšnja narodna društva, da bi blagovolila to uvaževati ter da bi 5. junija ne imela nikake svoje zabave, pač pa, da bi blagovolila pridružiti se »Matici« s svojim sodelovanjem. Vprizoritev bode pod milim nebom na prostoru, katerega v kratkem določimo. Že danes prosimo tukajšnja društva, posebno pevske zbornice in glasbena združenja, da blagovole javiti svojo udeležbo in sicer na naslov: Podružnica »Jugoslov. matice« v Celju, Gregoričeva ulica, 3—I. Odbor podr. »Jugoslov. matice« v Celju.

Za celjsko mestno gledališče je finančno ministristvo odobrilo proračunski predlog za podporo 100.000 K za l. 1922. Zahvala gre predvsem našemu someščanu ministru dr. Kukovcu, ki se je za zadevo toplo zavzel.

Na zborovanju hišnih posestnikov minolo nedeljo je poročal g. Frelih iz Ljubljane o vprašanjih, ki danes hišne posestnike najbolj zanimajo. Odbor društva hišnih posestnikov se je pooblastil, da izdela predloge, ki se raj obenem s predlogi drugih društev izroče merodajnim mestom v Ljubljani in Beogradu.

V hotelu Union igra zopet ljubljanska godba na lok. 490.

Prosveta.

Mestno gledališče v Celju. V soboto 23. apr. ob 20. uri se igra Horstova veseliga »Nebesa na zemlji« (abonement). V nedeljo 24. tm. ob isti uri se igra ponavljajo (izven abonementa). Režira g. Janjo Krefl. — Pripravlja se Cankarjeva farsa »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski«.

Mestno gledališče v Celju. Kot prihodnjo predstavo pripravlja Dramatično društvo Horstovo burko »Nebesa na zemlji«, ki jo je svoj čas priredil za ljubljanski oder g. ravnatelj Nučič, kjer so jo opetovano igrali z najboljšim uspehom. Igra je znana iz predvojnne dobe tudi Celjanom, celjski diletantje so jo ponavljali v Trbovljah, a ljubljanski igralci so gostovali z njo v Žalcu. Vsebinsko je podatki le na kratko, ker sloni glavni efekt igre na velezanimivih zapletljivih, katere je prepočil pisatelj s prav dobrim zdravim, a tudi finim humorjem. Prvo dejanje igra v elegantno opremljenem salonu bivšega veseljaka dr. Vesela, ki uživa sedaj srečne dneve svojega enoletnega zakona. Življenje mu greni nesrečna telefonska zveza s tastom, katerega je vrhutega opeharil z vednostjo svoje žene Ottilije za večjo svoto denarja pod pretvezo, da je kupil v bližini svojega mesta lepo posestvo. V resnici je pa s tem denarijem poplačal svoje samske dolgeve, ki jih je napravil v družbi lahkotnih deklet. V strahu pričakuje dne, ko ga obišče tast in pride vse na dan. Med tem obišče dr. Vesela star prijatelj, posestnik Podržaj, ki ga takisto muči velika skrb. Teta v Bosni mu je v oporoki zapustila vse svoje premoženje pod pogojem, da se poroči v enem letu, ker ga pozna kot strahopetnega samca. Da reši takoj svojo dedščino, Podržaj poroko naznani, a ko ga teta namerava obiskati, išče v velikih skripelch damo, ki bi mu za par dni na posvetu Lipovcu igrala ženo. Ko Veselov tast Balon nenadoma obišče svojega zeta, si prijatelja pomagata s tem, da Vesel posodi Podržaju za par dni svojo ženo, a ta odstopi svojemu prijatelju za nekaj časa svoje posestvo. Balon nasproti je Podržaj, teti nasproti dr. Vesel oskrbnik posestva. Vsled tega nastane v prihodnjih dveh dejanjih na Lipovcu vse polno velekomičnih prizorov, zlasti med teto in Balonom, ki sta drug drugemu napoti in se vsled tega silno sovražita. Vesel, njegova žena in Podržaj pa delajo na to, da bi se svojih, v neprimernem času došlih gostov kakor hitro mogoče iznebili. Nastavlja jima razne neprimernosti, v Veselu se tu-patam vzbujajo že ljubosumnost. Konečno se Podržaj zaljubi v hčerko svojega sosedu pl. Wipritza, a situacija se razvija s tem, da zahteva teta od svojega nečaka Podržaja takojšnjo ločitev zakona, ker zasači pravega moža dr. Vesela pri Ottiliji, a Balon od svojega zeta prodajo zanemarijenega posestva. Igra bo nudila obilno užitek vsem, ki se želijo po truda-polu nem vsakdajnem delu nekoliko pozabavati. Želeti je toraj mnogobrojnega občiska.

Volilno gibanje.

O stranki kapitalistov neprestano gobezdajo klerikalci in socialisti vseh barv. Tako je nedavno na nekem soc. demokratskem shodu v Gaberjih zopet neki socialistični govornik lagal, da demokracija podpiramo veleposesnike in kapitaliste. Naj bo vendar tako ljubezniv, pa nam naj odgovori na sledeča vprašanja: 1. Kdo izvaja v celi državi agrarno reformo, t. j. razdeljuje veleposesstva med reveže, ki zemljo rabijo, če ne demokracija? 2. Koliko je kapitalistov med stotisoči volilcev, ki so pri volitvah v konstituantno v celi državi glasovali za demokrate? (Mi bi — odkrito povedano — bili veseli, če bi vsi ti stotisoči bili res sami kapitalisti, kajti potem bi naša država nekaj pomenila! Op. ur.) 3. Kdo je večji kapitalist: ali uradnik »Nove Dobe«, ki razun svojega zaslužka in kopice otročič nima, ali pa »sodrug« Kristan, ki si je napravil kot voditelj soc. demokracije tpe milijone in vam zdaj pričinja — kazati fige? Ali pa n. pr. sodrug Martinčič, ki je bil pred vojno še skoro nemanič, pred kratkim pa je prodal svojo vilo za več kot 300.000 K in si sedaj napravlja ti-skarno? Ko bomo vsaj na ta vprašanja imeli odgovor, bomo govorili še naprej — o stranki kapitalistov!

Laško. K zadnjemu dopisu o klerikalni kandidaturi listi ugotovimo, da na listi niso vpisani oficialni socialisti kot kandidati, pač pa dva (Orač in Droško), ki sta bila prvotno na soc. dem. listi, pa nista socialisti.

Šmartno v Rožni dolini pri Celju. Tukajšnji klerikalci prirejajo vedno skrivne sestanke. Za sedanje občinske volitve agitirajo župnikovi agentje noč in dan. Dobili so na svojo stran tudi tukajšnjega župana Jezernika, ki je prej ob

vsaki priložnosti pravil, da je veren pristav Samostojne kmečke stranke. Seveda, mi se ne bomo za njim jokali, ako hoče, mi še lahko kupimo žensko obleko, da bode vsaj svojemu početju primerno obleden. Meseca februarja smo imeli misijon kot predpripravo za občinske volitve. Seveda se je grozno agitiralo na priznici in v spovednici. Misijonar Slavič je posebno hudo napadal »Novo Dobo« rekoč, da je lažnjivka in da nobeden, kdor jo bere, ne dobi odveze. Največji politični tič fare, župnik, pa bega ljudi, da bode vsak pogubljen, kdor ne bo volil klerikalne stranke. Pravi jim, da je vera v nevarnosti in sveti zakon, kar seveda najbolj skrbi naše Marijine device, ki bi tudi rade agitirale za farovski list. Hvala Bogu za kancelarparagraf, ki bode napravil konec zlorabi vere v politične svrhe. Za danes bodi dovolj! Šmartinčane pa pozivamo, naj ne bodo »babex«, naj ne sledijo sramotnemu vzgledu župana Jezernika, in naj ne poslušajo farovških agentov, ki ubogo kmetško ljudstvo samo zapeljujejo.

Sv. Štefan pri Šmarju. Tu ste vložili kandidatske liste Samostojna kmečka in pa klerikalna stranka. Nosilec liste SKS je knez Anton Zaberl p. d. Zobec, l. občinski svetovalec in načelnik kr. sol. sveta. Klerikalci s početka niso mogli niti liste sestaviti, končno so vložili nekaj nezavednih socializtov in drugih, da so jim podpisali. Klerikalna zvezda ugaša. Gosp. Kotnik kaj bo? Kdo vam povrne podplate, ki ste si jih raztrgali pri pobiranju podpisov? Srečno! Janez.

Zibika. Tudi pri nas ste vložili dve kandidaturi listi: SKS in klerikalna. Klerikalce je tako strah, da so svoj shod 17. tm. razglasili komaj ¼ ure pred početkom. Seveda so imeli samo svoje backe in pa hčerke cerkvenih ključarjev, katerih je za polovico kandidatske liste. Poslanec Pišek jih je farbal, kakor je hotel. Pa se ti so majali z glavami, češ, ne verjamemo, da bi bilo vse res.

Dopisi.

Laško. Olepševalno društvo je dalo postaviti na naših sprehajališčih pod Humom nekaj ličnih klopi, ki pa so malo prekratke. Tudi bi bilo treba klopi še na nekaterih krajih, kakor ob vili Pany, pri Anini kapeli, ob okrajni cesti proti Šmarju, pod Strmico i. dr. Kje so one železne klopi, ki so svojčas stale pri blagoslovljenem studentu? Občinstvo se prosi, da pazi na nove klopi in zlikovce, ki jih razbijajo, takoj ovadi. — Kopalne ute so potrebne popravila, ali ima Olepševalno društvo za to sredstva? Tržani, podpirajte prepotrebno društvo! — Na našem Humu cvetijo dišeči aurikli. Trški fantahini, pa tudi odrasli, jih trzajo in ruvajo, tako da bo ta redka cvetka kmalu izginila iz Huma. Stariši, podučite otroke, da se auriklov ne sme trgati, ker je to pod kaznijo prepovedano. Vse ljubitelje plavinske flore pa prosimo, da vsak slučaj ovadijo pristojni oblasti.

Trbovlje. Zaslužena kazen ali: kdor drugim jamo koplje, sam v njo pade. Goštilničar Ivan Pravdič je po koroškem plebiscitu izzval naše Sokole s klicem: »Hoch Oesterreich« in privoščil škodoželjno Slovencem poraz na Koroškem. Ker so ga Sokoli zato stavili na odgovor, jih je ovadil državnemu pravdnistvu radi javnega nasilja. Pa enkrat se je izkazala pravica. Preiskava proti Sokolom je bila kot popolnoma neutemeljena ustavljena, Ivan Pravdič pa obsojen od politične oblasti radi prestopka po § 1 naredbe št. 272 ex 1919 na 400 K denarne globe in 7 dni zapore. Pri ričetu se bo Pravdič bolj uživel v življenje svojih bratov onstran meje.

Sv. Štefan pri Šmarju. Tu je 16. tm. umrla na porodu Urša Jagodič, posestnica v St. Janžu. Zapustila je moža in dva otroka. Naj v miru počiva! — Dne 15. tm. je Gašpar Romih, posestnik v Lekmarju, žagal hloh, ki pa mu je padel na nogo in mu jo zdrobil.

Zibika. Dne 21. marca je Engelbert Frece, posestnik v Šentjanžu, s pomočjo svoje hčerke Marije ubil svojo ženo Antonijo. Orožništvo je sedaj oba aretiralo in odpeljalo v zapore. Zagovarjala se bosta pred poroto.

Ivanjkovci. Tu je preminil znani naš rodoljub g. Leopold Petovar. V svoji moški dobi je stal na čelu vsemu gospodarskemu gibanju ormoškega okraja. Doiga leta je bil član odbora okrajnega zastopa. Pred razpustom zastopa vsled nem-

ške obstrukcije pa je nad leto dni čisto sam vodil posle zastopa. Bil je poleg drugega tudi eden glavnih ustanoviteljev sedaj tako cvetočega Okrajne posojilnice v Ormožu, ter pozneje član njenega načelstva in končno podpredsednik. Skoro 40 let je bil član krajnega šolskega sveta, krajni šolski ogleda in večkrat načelnik. Ravno tako dolgo je bil član občinskega odbora ter 10 let tudi župan. Občina mu je za zasluge podelila častno občanstvo. Ustanovil je tudi požarno brambo ter bil njen častni član. Poleg tega pa je bil tudi med ustanovitelji bralnega in izobraževalnega društva. V političnem oziru je bil slogaš in ko je uvidel, da je nova doba to politiko podrila, se je čisto umaknil iz političnega življenja. Kljub temu pa ga klerikalci niso pustili pri miru, temveč so ga, kjer so le mogli, napadali, samo ker so vedeli, da podpira napredno društva. Pokojnik je bil tudi ljubitelj našega dijaštva, katerega je vedno podpiral. Naj počiva v miru!

Dnevna kronika.

Regent Aleksander poseti poleti — najbrže meseca avgusta — zopet Slovenijo in ostane delj časa.

Zrelotni izpiti na srednjih šolah se bodo vršili v roku od 7. do 28. junija.

Za slovenske železnice. Ministrski svet je v seji 17. tm. na zahtevo ministra dr. Kukovca odobril kredite za zgradbo železniških prog Kočevje—Brod, Rogatec—Krapina in za železniško zvezo s Prekmurjem.

10-urni delavnik v mali obrti. Kot male obrti se smatrajo one, v katerih se ne uporablja elementarna sila (električna, parna ali vodna), marveč je delo izključno ročno, in v podjetju ni zaposlenih več kakor pet delavcev.

Narodno gospodarstvo.

Vsevrtnarska razstava in semenj v Brnu se namerava vršiti v času od 14. do 21. septembra t. l. pod protektoratom moravskega deželne odbora in brnskega mestnega sveta. Zastopane bodo te-le stroke: vrtnarstvo, trgovina, obrt, industrija in prosveta. Prijave sprejema ravnanstvistvo, Brno, Veveří 5.

Borza 19. aprila.

Zagreb: Berlin 225—225,50, Italija zplač. 665—670, ček 665—666, London 554—561, Newyork kabel 140—0, ček 139,50—140, Pariz 1008—1014, Praga 196—196,50, Švica 2450—2460, Dunaj 22,30—22,45, Budimpešta 50—51, Valute: dolarji 138,50—139,50, avstr. krona 23—0, carski rublji 75—82, napoleonor 475—478, nemške marke 0—228, rom. leji 210—213, ital. lire 650—660, turška lira v zlatu 500—0, češke krona 190—193.

Razne vesti.

Zgodnja toča. V zagrebški okolici, v Šestinih, Grašanah in Remetah, je 15. tm. padala gosta toča, ki je napravila mnogo škode.

»Kralj tihotapev« aretovan. Te dni je prišla na dan senzacionalna tihotapska afera. Večja družba tihotapev s sedežem na Dunaju je nihatapljala v našo državo blago milijonske vrednosti, izvažala pa živež iz naše države na Dunaj, seveda brez ozira na obstoječe predpise. Od avstrijske meje pa do Zagreba je imela ta družba celo vrsto podkuplencev, ki so ji pri nečednem poslu šli na roko ter ji omogočali, da so se tihotapci vozili brez potnih listov, skriti v vagonih za poštne pakete. Tihotapci so prenašali tudi politična poročila, ki so ogrožala naše državne interese. Zagrebška tajna policija, ki je prišla družbi na sled, je zalezovala tihotapece štiri dni in pet noči. Policija je zvedela, da prispejo tihotapci 18. aprila v Maribor. Pod vodstvom konceptista Matiča je odšlo nekoliko policijskih organov v Maribor, kamor so tihotapci brez kake kontrole pripejali iz Avstrije saharina v vrednosti 74.000 in raznega drugega blaga v vrednosti nad dva milijona kron. Posrečilo se je aretovati štiri tihotapce, med njimi »kralja tihotapev« bivšega železničarja Tomljenoviča, ki je bil od Dunaja do Zagreba in Beograda »najpopularnejši« tihotapec. Tihotapci je saharin, municijo, parfum, sploh luksuzno blago. Na postajah je bil znan kot kavalar, »ki živi in pusti tudi drugim živeti«. Na zadnji usodni vožnji je bil skrit v poštnem vagonu, katerega so v Zagrebu z veliko napetostjo pričakovali. Izhoda ni bilo: »kralj tihotapev« je prišel v nastavljeno past. Sedaj se vodijo še nadalj-

Poštni ček.
rač. 10.598**Podružnica**
Ljubljanske kreditne banke v CeljuTelefon
št. 75 in 76

Dejniška glavnica 50.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond nad 45.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah. 264 50-10

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prežernova ul. 15 v Celju
Rezervni zaklad 128.000 K.**"LASTNI DOM"**

Restnino in invalidski davek plača zadruga, ne da bi ga vlagatelj zaračunal.

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po štiri in pol odst. (4 1/2 %)

Hranilne vloge: 2.000.000 K.

Trgovina z manu-
fakturnim blagom**J. KUDISZ,**Gaberje 16, nasproti vojašnice prestolonaslednika Aleksandra.
374 150-11Bogata zaloga vseh vrst ino-
zemskega manufakturnega
blaga po zelo nizkih cenah.ne preiskave, da se pride na sled podkup-
ljenim pomagačem te rafinirane tihotap-
ske družbe.**Zadnja poročila.**

Ustavna debata v konstituenti.

Beograd 19. aprila. V popoldanski
seji je soc. dem. Divac imel daljši govor,
v katerem je izvajal, da živimo danes v
dobi gospodarskega despotizma, proti
kateremu je borba enaka kakor proti po-
litičnemu despotizmu. Zahteva, da se v
ustavo uvrsti načelo zaščite interesov
delavskega stanu. Povdarja važnost a-
grarnega vprašanja, kateri problem tre-
ba rešiti ali potom reforme ali potom re-
vulucije.Radikalec dr. Marković kot poroče-
valec ustavnega odseka povdarja, da je
bilo vprašanje oblike države rešeno. Že
pri volitvah, ko je ogromna večina volil-
cev glasovala za monarhijo. Ker jo na-
rod zahteva, jo mora prinesiti tudi ustava.
Govori o široki samoupravi občin, sre-
zov in oblasti, katero zagotavlja ustava. Iz-
javlja, da poslancev Radičeve stranke ne
smatra za prave zastopnike volilcev, ker
ne vrše svoje dolžnosti in ne pridejo v
Beograd. Ustava — pravi dalje — mora
biti taka, kakor jo potrebuje država in ne
takšna, kakor jo potrebujejo stranke. —
Konča z apelom na vso skupščino, naj se
ukinejo osebna nasprotja, da moremo iz-
vršiti, kar pričakuje narod.

Prihodnja seja jutri.

Zasedba jadranskih otokov.

Split 19. aprila. Včeraj ob 6. uri so
prvi oddelki naše vojske vkorakali v Ve-
lo luko in so bili od prebivalstva navdu-
šeno sprejeti. V Blato je vkorakala vojs-
ka v spremstvu velike množice naroda.
Ob 14. uri 30 min. je vporakala v Komis,
ki je bil ves v zelenju, ob 17. uri 30 min.
pa v Vis. Mesto je bilo v zelenju in po-
vsod slavoloki z navdušenimi napisi kra-
lju Petru, regentu Aleksandru in dr.
Trumbiću. Zvečer je bila bakljada. V
Hvaru je prebivalstvo ob sprejemu pre-
pevalo »Bože pravde«.

Slovo ameriškega admirala.

Beograd 19. aprila. Včeraj je pri-
šel sem ameriški admiral Andrews, da se
pred odhodom v Ameriko poslovi od
vladnih krogov. Danes je posetil Pašiča.

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Posestvo od pok. g. Malo-
proua v Zavodni pri Skalni kleti,
hišica, travnik, vrt in njiva se prodaja.
Naslov: K. Breznik, Celje, Dolgopolje 3.
489 1**Krasno posestvo,**
32 orolov pri Mariboru(15 orolov sadonosnika, 5 orolov vino-
grada, 8 orolov gozda, 4 orole njive),
1 hiša: 5 sob, 1 hiša: 3 sobe, poslopje
s celim inventarjem, živino, pohištvo,
49 polovnjakov jabolčnika, nekaj vina,
vse arondirano, 20 minut od kolodvora,
za K 800.000 (mogoče cenejše) takoj
na prodaj. Naslov: Karol Breznik, Celje,
Dolgopolje 3. 489 1**Proda se**konjska oprava, postelja obenem miza,
omara za perilo, stenske preproge, usnje,
jedilni servis, valjar za perilo in druge reči.
Ogleda se lahko prihodnjo nedeljo in pon-
deljek od 10-11 ure v Cankarjevi ul. št. 7,
kletna soba. 484**Miši, podgane, ste-
nice in ščurki
ter ves mrčes**mora poginili, če se uporabljajo moja preiz-
kušeno najboljša in povsod hvaljena sredstva,
kakor: Za poljske miši 12 K, za podgane in
miši 12 K, poseb. močna tinktura za stenice
15 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti
mrčesom 10 in 20 K, tinktura proti ušem
pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri ži-
vini 5 in 12 K, prašek za uši v obleki in
perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na
sajdu in zelenjadi (uničevalec rastlin) 10 K,
prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti
garjam 14 K. Pošilja po povzetju **Zaved**
za eksportM. Jünker, Zagreb 97, Petrinjska
ulica 9. 465 30**Ženitna ponudba.**Mlad oročnik z nekaj premoženja, se želi
seznaniti z gospodično neomadeževane pre-
teklosti, 18-24 let staro, katera bi pose-
dovala nekaj premoženja, v svrhu poznejše
ženitve. Samo resne ponudbe s sliko proti
povratku na upravništvo »Novo Dobo« pod
»Spomladna sreča«. 485 1**Vajenca**pridnega in poštenega, dobrih starišev
vzame takoj v učenje parna pekarna
V. Bizjak in drug, Rog. Slatina. 3-1**Lepo stavišče**med Čeček-ovo in Pečuh-ovo hišo
je na prodaj. Več se izve pri dr. Jurju
Hrašovcu, odvetniku v Celju. 481**Vajenec**zdrav in krepak, star nad 16 let, iz
poštene rodbine, za pisarno in skladi-
šče, z mesečno plačo, se sprejme v
tehnični veletrgovini. Ponudbe z na-
vedbo starosti in predizobrazbe naj se
pošljejo v Celje, poštni predal 3. 2-1**CENE ZMERNE!****Manufakturna in modna**
TRGOVINA
KAROL PAJK

Celje, Kralja Petra c.

: se priporoča za :
mnogobrojen obisk.**!POSTREŽBA TOČNA!****Svarilo.**Naznanjamo vsakomur, kdor bi najinemu
sinu **Francu Jedretiču** kaj zaupal, naj
bo v denarju ali denarni vrednosti, da midva
nisva plačnika.**Franc in Ana Jedretič**
Gosp. ul. 13, Celje.

486 1

Gospodkateri je dne 15. aprila zgubil zapest-
nico, se naj oglasi v trafiki Aleksan-
drovi ulici 482

Razširjajte „Novo Dobo“!

Hišaz mesarijo, inventar, hlev, gospodarsko
poslopje, klet, pralna kuhinja, klavnic,
ledenica itd. na periferiji Ljubljane se
proda. Ponudbe pod »Stanovanje takoj«
na An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana.**Zahvala.**Za izraženo in izkazano sočutje povodom smrti naše do-
bre in nepozabljene gospe**Josipine Saveršnik**izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.
Sv. Peter v Sav. dol., 12. marca 1921.**Žalujoči ostali.****Pozor!****Novost!****Velika zaloga finih****amerikanskih čevljev za gospode**v vseh velikostih je ravnokar dospela.
Edini jih prodaja na debelo in drobno**Alojz Fabian,** Celje, Cankar-
jeva ulica št. 4.**! NAZNANILO !**S tem javim častitemu občinstvu v Rog. Slatini in okolici
da sem odprl v nedeljo, dne 17. aprila tl.
na novo opremljeni**hotel in**
restavracijo
„K POŠTI“ter se priporočam sl. občinstvu za obilen in stalen obisk. Postregel bom
z najboljšimi toplimi in mrzlimi jedili ter z vedno svežim pivom in
različnimi prvovrstnimi vini. **Lepo na novo urejene**
sobe so vedno na razpolago.

Priporoča se z odličnim velespoštovanjem

Stjepan Čoh

hotelir v Rog. Slatini.

3-2